

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-8Sa/57/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1022200920
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Šmahovská
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:1022200920.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Katarínou Šmahovskou, v právnej veci žalobcu: A. B. C., D., nar. X. XXXXXXX XXXX, trvale bytom E. F. G. XX, XXX XX H., zastúpeného JUDr. Mariánom Ďurinom, advokátom so sídlom Sibírska č. 4, 831 02 Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, Ul. 29. augusta č. 8 - 10, 813 63 Bratislava, o žalobe v sociálnych veciach, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X z 3. mája 2022, takto

rozhodol:

I. Správny súd v Bratislave rozhodnutie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X z 3. mája 2022 z r u š u j e a vec v r a c i a žalovanej Sociálnej poisťovni na ďalšie konanie.

II. Žalobcovi súd p r i z n á v a právo na náhradu trov konania voči žalovanej v celom rozsahu.

odôvodnenie:

I. Priebeh administratívneho konania a dôvody preskúmaného rozhodnutia

1. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 31. decembra 2021 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), bol žalobcovi na základe jeho žiadosti o prepočítanie sumy starobného dôchodku zo dňa 20. apríla 2017 podľa § 65, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) od 1. júla 2010 priznaný starobný dôchodok v sume 223,10 eur mesačne s následnými zákonnými zvýšeniami za roky 2011 až 2014. Týmto rozhodnutím bol realizovaný rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 6Sa/90/2017-63 zo dňa 25. augusta 2021.

2. Ďalším rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie, č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 3. januára 2022 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie I“) bol žalobcovi podľa § 293di ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. od 1. januára 2015 zvýšený starobný dôchodok na sumu 290,60 eur mesačne. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X - II, zo dňa 3. januára 2022 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie II“) bol žalobcovi podľa § 66 ods. 3 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. od 1. januára 2016 zvýšený starobný dôchodok na sumu 296,60 eur mesačne, s následnými zákonnými zvýšeniami za roky 2017 a 2018. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X - III. zo dňa 3. januára 2022 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie III“) bol žalobcovi bol podľa § 66 ods. 3, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. od 1. januára 2019 zvýšený starobný dôchodok na sumu 325,40 eur mesačne. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X - IV. zo dňa 3. januára 2022 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie IV“) bol žalobcovi podľa § 66 ods. 3, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. od 1. januára 2020 zvýšený starobný dôchodok na sumu 338,20 eur mesačne. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X - V. zo dňa 3. januára 2022 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie V“) bol žalobcovi podľa § 66 ods. 3, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. od 1. januára 2021 zvýšený

starobný dôchodok na sumu 347,90 eur mesačne, ktorý bol podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. od 1. januára 2022 zvýšený na sumu 352,50 eur mesačne.

3. Proti uvedeným prvostupňovým rozhodnutiam podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom namietal pri výpočte starobného dôchodku započítanú dobu výkonu služby zhodnotenej na určenie sumy výsluhového dôchodku 31 rokov, namiesto toho žiadal započítať len 30 rokov. Ďalej bol toho názoru, že obdobie 2 917 dní mu malo byť započítané dvojnásobne, k tomu doložil potvrdenie Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia, Bratislava.

4. Generálny riaditeľ žalovanej (ďalej aj druhostupňový orgán“), ako orgán príslušný na rozhodovanie podľa § 215 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. vydal podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodnutie číslo 530 805 1020 0 z 3. mája 2022 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“), ktorým zmenil uvedené napadnuté prvostupňové rozhodnutia tak, že podľa § 65, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. priznal žalobcovi od 1. júla 2010 starobný dôchodok v sume 243,60 eur mesačne, zároveň ďalšími výrokmi tento zvyšoval v nasledujúcich rokoch 2011 až 2022.

5. V napadnutom rozhodnutí druhostupňový orgán zhrnul priebeh administratívneho konania predchádzajúci jeho vydaniu, dospejúc k záveru, že napadnuté prvostupňové rozhodnutia je potrebné zmeniť. Uviedol, že žalobcovi bol od 1. júna 2003 podľa § 38 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“) priznaný výsluhový dôchodok. Pre nárok na výsluhový dôchodok mu bola zhodnotená doba služobného pomeru od 25. augusta 1971 do 31. mája 2003, celkom 31 rokov, 9 mesiacov a 6 dní a pre určenie sumy výsluhového dôchodku bola zhodnotená doba služobného pomeru 30 rokov v zmysle § 39 zákona č. 328/2002 Z. z., kedy výsluhový dôchodok je za 15 rokov služobného pomeru 30% základu zisteného podľa §60, od 16-20 rokov 10%, od 21 - 25 rokov 15%, od 26 - 30 rokov 5%, najviac však do 60% základu zisteného podľa § 60, t. j. 30 rokov. Ďalej dôvodil, že podľa § 65 ods. 2 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. s použitím § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) žalobca dosiahol dôchodkový vek dovŕšením 55 rokov veku, dňa 5. augusta 2008, ako aj splnil ostatné podmienky nároku na starobný dôchodok v súlade s § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. (získal najmenej 25 rokov obdobia dôchodkového poistenia, konkrétne 15 583 dní t.j. 39 rokov a 348 dní obdobia dôchodkového poistenia).

6. Ďalej sa druhostupňový orgán venoval samotnému výpočtu sumy starobného dôchodku patriacej za obdobie dôchodkového poistenia (vrátane doby služby) do vzniku nároku na starobný dôchodok, ktorá bola určená ako súčin priemerného osobného mzdového bodu (1,9779), obdobia dôchodkového poistenia, vrátane doby služby (39,9535 rokov) a aktuálnej dôchodkovej hodnoty 9,2246, teda suma starobného dôchodku činila 729,00 eur mesačne.

7. Následne bola vypočítaná suma starobného dôchodku patriaca za obdobie dôchodkového poistenia po vzniku nároku na starobný dôchodok vo výške 18,87998 eur a táto bola určená ako súčin súčtu osobných mzdových bodov za obdobie dôchodkového poistenia po vzniku nároku na starobný dôchodok (2,0467) a aktuálnej dôchodkovej hodnoty k 1. júlu 2010 (9,2246). Suma starobného dôchodku spolu so sumou zvýšenia za obdobie dôchodkového poistenia po vzniku nároku na starobný dôchodok bola vo výške 747,90 eur mesačne. Z takto určenej sumy starobného dôchodku patrí podľa § 66 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšenie o 0,5 % za každých 30 dní dôchodkového poistenia získaných po vzniku nároku na starobný dôchodok bez poberania tohto dôchodku alebo jeho časti. Za 695 dní dôchodkového poistenia patrí zvýšenie o 11,50 %, to znamená o 86,00850 eur mesačne. Suma starobného dôchodku 833,88848 eur mesačne bola určená súčtom súm 729,00 eur, 18,87998 eur a 86,00850 eur. Uvedená suma starobného dôchodku 833,88848 eur mesačne bola následne krátená podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach. Suma starobného dôchodku 597,66098234 eur mesačne zodpovedajúca obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky, bola určená ako súčin sumy starobného dôchodku 833,88848 eur mesačne a koeficientu 0,71671572 určeného ako podiel obdobia dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku 30 rokov, a úhrnu obdobia dôchodkového poistenia (vrátane doby služby), ktoré bolo zhodnotené na sumu starobného dôchodku 41,8576 rokov. Následne suma starobného dôchodku 236,30 eur mesačne po zaokrúhlení bola určená ako rozdiel sumy starobného dôchodku zodpovedajúcej

obdobiu dôchodkového poistenia (vrátane doby služby) 833,88848 eur mesačne a sumy starobného dôchodku zodpovedajúcej obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku, 597,66098234 eur mesačne.

8. Následne žalovaná vykonala prepočet sumy starobného dôchodku podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to s poukazom na § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. Suma starobného dôchodku podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 bola určená z priemerného mesačného zárobku 135,00 eur za roky 2007, 2002, 2001, 2000, 2006. Započítaná doba zamestnania bola 37 rokov, na dobu zamestnania pred 18. rokom veku sa neprihliada. Starobný dôchodok je 94,00 % priemerného mesačného zárobku, to znamená 126,90000 eur mesačne. Zvýšenie za 695 dní zamestnania po vzniku nároku na starobný dôchodok je 10,50 % priemerného mesačného zárobku, to znamená 14,17500 eur mesačne. Starobný dôchodok je 141,07500 eur mesačne. Uvedená suma bola následne upravená podľa zákona č. 306/2002 Z. z. v znení zákona č. 639/2002 Z. z. o 164,94500 eur mesačne na 306,02000 eur mesačne. Starobný dôchodok bol upravený tak, aby jeho suma nepresiahla sumu 306,02 eur mesačne. Následne uvedená suma starobného dôchodku bola znížená podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu zamestnaniu, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky, a preto suma starobného dôchodku vypočítaná podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003 a Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) činila 69,00 eur mesačne. Druhostupňový orgán skonštatoval, že suma starobného dôchodku určená podľa zákona č. 461/2003 Z. z. a Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) bola vyššia, a preto starobný dôchodok žalobcovi patrí v tejto sume.

9. Druhostupňový orgán sa následne venoval zákonným zvýšeniam uvedenej sumy starobného dôchodku v rokoch 2011 – 2014. Taktiež sa v rozhodnutí zaoberal výpočtom zvýšenia starobného dôchodku podľa § 293di ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. od 1. januára 2015 za obdobie dôchodkového poistenia získané počas poberania tohto dôchodku alebo jeho časti ako aj o jeho zákonné zvýšenie. Ďalej bol uvedený výpočet zvýšenia starobného dôchodku žalobcu podľa § 66 ods. 3 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. od 1. januára 2016 za obdobie dôchodkového poistenia získané počas poberania tohto dôchodku alebo jeho časti, o jeho zákonné zvýšenie v roku 2016, ako aj o jeho zákonné zvýšenie v rokoch 2017 a 2018. Následne bol uvedený výpočet zvýšenia starobného dôchodku žalobcu podľa § 66 ods. 3 a § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. od 1. januára 2019 za obdobie dôchodkového poistenia získané počas poberania tohto dôchodku alebo jeho časti ako aj o zákonné zvýšenie v roku 2019. Taktiež bol uvedený výpočet zvýšenia starobného dôchodku žalobcu podľa § 66 ods. 3 a § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. od 1. januára 2020 za obdobie dôchodkového poistenia získané počas poberania tohto dôchodku alebo jeho časti ako aj o zákonné zvýšenie v roku 2020. Ďalej bol starobný dôchodok žalobcu zvýšený podľa § 66 ods. 3 a § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. od 1. januára 2021 za obdobie dôchodkového poistenia získané počas poberania tohto dôchodku alebo jeho časti ako aj o zákonné zvýšenie v roku 2021 a o zákonné zvýšenie v roku 2022. Obdobie dôchodkového poistenia, rozhodujúce obdobie na výpočet dôchodku, sumy vymeriavacích základov na určenie poistného na dôchodkové poistenie, všeobecné vymeriavacie základy a osobné mzdové body sú uvedené v osobnom liste, ktorý tvorí prílohu rozhodnutia a je jeho neoddeliteľnou súčasťou.

10. Druhostupňový orgán skonštatoval, že na nárok na starobný dôchodok a určenie jeho sumy boli žalobcovi započítané všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia a vymeriavacie základy dosiahnuté v rozhodujúcom období rokov 1984 až 2007, a to na základe údajov uvedených v žiadosti o dôchodok, evidenčných listoch dôchodkového zabezpečenia/poistenia a údajov nachádzajúcich sa v informačnom systéme Sociálnej poisťovne. Získanie ďalšieho obdobia dôchodkového poistenia alebo vymeriavacie základy neboli preukázané. Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia, Bratislava potvrdením o služobnom pomere žalobcu č. I./XXXX zo dňa 10. januára 2017 potvrdil zvýhodnene započítateľnú dobu služobného pomeru žalobcu v I. kategórii funkcií v období od 1. septembra 1986 do 31. augusta 1999 a v III. pracovnej kategórii od 1. januára 2000 do 30. júna 2002, ktorá netrvala nepretržite, ale len v určitých obdobiach. Namietaná zvýhodnene započítateľná doba služobného pomeru žalobcom mu bola zhodnotená pre nárok na výsluhový dôchodok a súčasne aj na nárok na starobný dôchodok, čo vyplýva z osobného listu dôchodkového poistenia, ktorý je prílohou rozhodnutia. Poukázal, že ak sa priznáva starobný dôchodok podľa všeobecne platných zásad z I. pracovnej kategórie poistencovi, ktorý vykonával činnosť zaradenú do výkonu funkcií špeciálnej povahy alebo mimoriadneho stupňa nebezpečnosti alebo ak sa starobný dôchodok priznáva pracujúcemu, ktorý po

kratší čas vykonával zamestnanie zaradené do výkonu funkcií špeciálnej povahy alebo mimoriadneho stupňa nebezpečnosti, výmera dôchodku sa zvyšuje o príslušné percentá za takéto zamestnanie. Pre účely výpočtu sumy starobného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. bola žalobcovi započítaná doba zamestnania 37 rokov, ktorá bola preukázaná evidenčnými listami dôchodkového zabezpečenia/poistenia potvrdených zamestnávateľmi žalobcu. Základná výmera starobného dôchodku tvorí podľa § 22 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. 60% priemerného mesačného zárobku. V zmysle § 22 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. sa k základnej výmere pripočítalo od 21. roka zamestnania 34 % priemerného mesačného zárobku za 17 rokov zamestnania, keďže započítaná doba zamestnania je 37 rokov, bolo možné pripočítať percentá priemerného mesačného zárobku len za 17 rokov zamestnania (37 rokov zamestnania – 20 rokov zamestnania). Podľa druhostupňového orgánu tak bola žalobcovi pre nárok na starobný dôchodok podľa všeobecne platných zásad zhodnotená doba služby v I. kategórii funkcií pre zníženie dôchodkového veku a pre výmeru starobného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, tak ako to potvrdil Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia, Bratislava. Preto považoval námietku žalobcu, že Sociálna poisťovňa nebrala do úvahy 2 917 dní, ktoré mu mali byť v zmysle zákonov započítané dvojnásobne nedôvodná, nakoľko výmera dôchodku sa zvyšuje o príslušné percentá v súlade s § 22 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb.

II. Správna žaloba a jej dôvody

11. Proti rozhodnutiu žalovanej podal žalobca včas žalobu z 11. júla 2022 doručenu Krajskému súdu v Bratislave a žiadal, aby súd zrušil napadnuté rozhodnutie generálneho riaditeľa žalovanej a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie.

12. Žalobca poukázal, že od 1. júna 2003 mu bol priznaný výsluhový dôchodok podľa ustanovenia § 123 ods. 2 a § 38 zákona č. 328/2002 Z. z. na základe rozhodnutia VÚSZ číslo: I./X zo dňa 10. júna 2003. V rozhodnutí o priznaní starobného dôchodku zo dňa 14. januára 2014 žalovaná vychádzala zo 14 583 dní dôchodkového poistenia ku dňu 5. augusta 2008, pričom boli použité aj údaje od Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia. Poukázal však na skutočnosť, že ako pyrotechnik odslúžil v ČSLA a MO SR určitú dobu služobného pomeru v rokoch 1986 - 2002 pri vykonávaní zvlášť nebezpečných prác, ktorých rozsah jednoznačne tvorili viac ako 50 % pracovných činností denne. V zmysle Rozkazu Ministra obrany ČSSR č. 1/1976, ktorým boli realizované ustanovenia § 120 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení, mala byť táto doba pre účely dôchodkového zabezpečenia započítaná dvojnásobne. Táto skutočnosť nebola pri výpočte starobného dôchodku v rozhodnutí zo dňa 14. januára 2014 zohľadnená. Z uvedených dôvodov požiadal o prepočet starobného dôchodku z 20. apríla 2017, ktorý by zohľadňoval tieto okolnosti. Pôvodne zamietavé rozhodnutia žalovanej boli zrušené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Sa/90/2017 zo dňa 25. augusta 2021 a vec bola vrátená prvostupňovému správneému orgánu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal, že v napadnutom rozhodnutí generálny riaditeľ žalovanej potvrdil priznanú výšku dôchodku vychádzajúcu z prvotných priznaných 14 583 dní dôchodkového poistenia k 5. augustu 2008. Podľa názoru žalobcu a potvrdenia VÚSZ má byť priznaných 17 500 dní (14 583 + 2 917). Uvedených 2 917 dní bolo síce započítaných do doby 14 583 dní dôchodkového poistenia, ako je uvedené v rozhodnutiach Sociálnej poisťovne, neboli však započítané dvojnásobne v zmysle Rozkazu ministra obrany ČSSR č. 1/1976, ktorým boli realizované ustanovenia § 120 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení. Namietal, že v napadnutom rozhodnutí nie je ani zmienka a zdôvodnenie tohto dvojnásobného nezapočítania. Považoval priznaný starobný dôchodok v nedostatočnej výške, bez uznania dvojnásobne započítateľnej doby z dôvodu výkonu zvlášť nebezpečnej práce a pyrotechnickej činnosti. Poukázal na § 171 vykonávacej vyhlášky č. 149/1988 Zb., § 130 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., § 35 ods. 1 písm. c) a § 120 ods. 2 a § 122 ods. 2 písm. a) zákona č. 121/1975 Zb., § 99 ods. 2 písm. b) zákona č. 101/1964 Zb. a § 33 ods. 9 zákona č. 76/1959 Zb.

III. Vyjadrenia žalovanej a žalobcu

13. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe z 20. februára 2023 navrhla súdu, aby správnu žalobu zamietol. Zotrvála na skutkových a právnych dôvodoch a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia. Námietku žalobcu, že žalovaná nebrala do úvahy 2 917 dní, ktoré mu mali byť v zmysle zákonov započítané dvojnásobne nepovažovala za dôvodnú, nakoľko výmera dôchodku sa zvyšuje o príslušné percentá v súlade s § 22 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení. Vojenský úrad sociálneho

zabezpečenia, Bratislava potvrdením o služobnom pomere žalobcu č. I./XXXX zo dňa 10. januára 2017 potvrdil zvýhodnene započítateľnú dobu jeho služobného pomeru v I. kategórii funkcií v období od 1. septembra 1986 do 31. augusta 1999 a v III. pracovnej kategórii od 1. januára 2000 do 30. júna 2002, ktorá netrvala nepretržite, ale len v určitých obdobiach. Ak sa priznáva starobný dôchodok podľa všeobecne platných zásad z I. pracovnej kategórie poistencovi, ktorý vykonával činnosť zaradenú do výkonu funkcií špeciálnej povahy alebo mimoriadneho stupňa nebezpečnosti alebo ak sa starobný dôchodok priznáva pracujúcemu, ktorý po kratší čas vykonával zamestnanie zaradené do výkonu funkcií špeciálnej povahy alebo mimoriadneho stupňa nebezpečnosti, výmera dôchodku sa zvyšuje o príslušné percentá za takéto zamestnanie.

Pre účely výpočtu sumy starobného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. bola žalobcovi započítaná doba zamestnania 37 rokov, ktorá bola preukázaná evidenčnými listami dôchodkového zabezpečenia/poistenia potvrdených zamestnávateľmi. Poukázala, že základná výmera starobného dôchodku tvorí podľa § 22 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. 60 % priemerného mesačného zárobku. V zmysle § 22 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. sa k základnej výmere pripočítalo od 21. roka zamestnania 34 % priemerného mesačného zárobku, teda 17 rokov zamestnania x 2%, keďže započítaná doba zamestnania je 37 rokov. Pre nárok na starobný dôchodok bola žalobcovi podľa všeobecne platných zásad zhodnotená doba služby v I. kategórii funkcií pre zníženie dôchodkového veku a pre výmeru starobného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, tak ako to potvrdil Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia, Bratislava.

14. Žalobca vo svojej replike z 11. septembra 2023 zotrval na dôvodoch žaloby, pre ktoré považuje napadnuté rozhodnutie za nezákonné.

15. Žalovaná sa k replike žalobcu v lehote stanovenej správnym súdom nevyjadrila.

IV. Vybrané ustanovenia, z ktorých správny súd vychádzal

16. Podľa § 2 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj „SSP“) v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

17. Podľa § 6 ods. 1, 2 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

18. Podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

19. Podľa § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

20. Podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

21. Podľa § 274 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. suma starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku a invalidného dôchodku, na ktorý vznikne nárok podľa odseku 1, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodku a zvýšenia dôchodkov príslúchajúcich podľa osobitného predpisu. 110) To platí aj vtedy, ak sa suma dôchodkov uvedených v prvej vete určuje na účely určenia sumy vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku alebo sirotského dôchodku.

22. Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. zamestnania sú na účely dôchodkového zabezpečenia zaradené do 31. decembra 1999 podľa druhu vykonávaných prác do troch pracovných kategórií. Zamestnania I. a II. pracovnej kategórie sú uvedené v rezortných zoznamoch zamestnaní zaradených do I. a II. pracovnej kategórie vydaných pred 1. júnom 1992; do III. pracovnej kategórie patria zamestnania, ktoré nie sú zaradené do I. alebo II. pracovnej kategórie.

23. Podľa § 14 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. do I. pracovnej kategórie sú zaradené zamestnania, v ktorých sa vykonávajú sústavne a v priebehu kalendárneho mesiaca prevažne rizikové práce, pri ktorých dochádza k častým a trvalým poruchám zdravia pracujúcich pôsobením škodlivých fyzikálnych a chemických vplyvov, a to

- a) zamestnania v baníctve so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach,
- b) ostatné zamestnania v baníctve vykonávané pod zemou v hlbinných baniach,
- c) zamestnania pod zemou pri uskutočňovaní podzemných stavieb baníckym spôsobom,
- d) zamestnania členov leteckých posádok a pracovníkov sústavne činných v lietadle za letu,
- e) zamestnania členov posádok námorných lodí,
- f) zamestnania, v ktorých sa vykonávajú zvlášť ťažké a zdraviu škodlivé práce v hutách alebo v ťažkých chemických prevádzkach,
- g) zamestnania kesonárov a potápačov,
- h) zamestnania vykonávané v prostredí ohrozenom vo významnej miere ionizujúcim žiarením pri úprave a konečnom spracovaní rádioaktívnych surovín, v jadrových elektrárnach a pri obsluhu cyklotrónu a výskumného reaktoru,
- i) zamestnanie vykonávané s dokázanými chemickými karcinogénmi a pri pracovných procesoch s rizikom chemickej karcinogenity,
- j) zamestnanie v baníctve vykonávané pod spodnou úrovňou nadložia a na skrývke v povrchových baniach (lomoch) na uhlie, na rádioaktívne nerasty a na nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy, na magnezit, azbest, tuhu, kaolín, žiaruvzdorné íly, keramické lupky, sadrovec, živec a na kremeň a kremenec na chemickotechnologické spracovanie alebo na spracovanie tavením,
- k) zamestnania v ťažbe a pri opracovaní kameňa, pri mletí a drvení kremeňa, kremenca a živca, pri formovaní žiaruvzdorných výrobkov a pri úprave keramických surovín vykonávané v prostredí vysokej koncentrácie agresívneho fibroplastického prachu, pokiaľ sú pracujúci pri výkone týchto zamestnaní nadmerne ohrození silikózou, a zamestnania sklárov dutého skla,
- l) zamestnania v stokovej sieti v podzemných priestoroch.

24. Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b) až h).

25. Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

- a) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) alebo najmenej 10 rokov v takom zamestnaní v uránových baniach,
- b) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b), ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e),
- c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h),
- d) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. i) až l), alebo
- e) 60 rokov.

26. Podľa § 130 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. Ministri obrany, vnútra a spravodlivosti Slovenskej republiky môžu vo svojej pôsobnosti stanoviť, ktoré funkcie sa zaraďujú do I. kategórie a ako sa zaradenie vykonáva. Pritom môžu stanoviť, v akom rozsahu sa započítava doba služby výkonného letca a doba výkonu funkcií osobitnej povahy alebo osobitného stupňa nebezpečnosti do doby zamestnania.

27. Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128 (ČSSR bol ratifikovaný 11.01.1990 a vyhlásený pod č. 416/1991 v Zbierke zákonov, pre ČSFR nadobudol platnosť 11.01.1991); ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore

a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

V. Konanie na správnom súde a právne posúdenie vecí správnym súdom

28. Správny súd v Bratislave predovšetkým dáva do pozornosti, že v zmysle § 3 ods. 3 písm. b) zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správnych súdoch“) prešiel výkon súdnictva od 1. júna 2023 z krajských súdov na správne sudy vo všetkých veciach, v ktorých je daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave. Predmetná právna vec tak prešla na Správny súd v Bratislave, na ktorom je vedená pod sp. zn. BA-8Sa/57/2022 a bola pridelená náhodným výberom do samosudcovského oddelenia 15Sa a následne v dôsledku personálnej zmeny obsadenia súdu sudcami bola dňa 31. októbra 2023 náhodným výberom pridelená do samosudcovského oddelenia 17Sa.

29. Správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutie generálneho riaditeľa žalovanej a priebeh administratívneho konania, ktorý predchádzal jeho vydaniu, vychádzajúc zo stavu existujúceho v čase právoplatnosti rozhodnutia (§ 135 ods. 1 SSP), súc neviazaný rozsahom žaloby a dôvodmi žaloby fyzickej osoby v sociálnych veciach [§ 134 ods. 2 písm. d) SSP, § 203 ods. 1 a 2 SSP], na prejednanie vecí nariadil podľa § 107 ods. 1 písm. a) SSP pojednávanie, ktorého sa zúčastnila poverená zástupkyňa žalovanej, za splnenia podmienok podľa § 114 SSP vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu, dospejúc k záveru, že správna žaloba je dôvodná.

30. Správny súd posúdil obsah žaloby fyzickej osoby neformálne (§ 202 ods. 2 SSP) a v nadväznosti na jej dôvody a na požiadavky zákonnosti rozhodnutia vydaného orgánom verejnej správy, súdny prieskum zákonnosti napadnutého rozhodnutia zamerlal predovšetkým na posúdenie, či toto bolo vydané v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, či vychádza zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a či je jeho výrok dostatočne a zrozumiteľne odôvodnený.

31. Na pojednávaní poverená zástupkyňa žalovanej zotrvala na tvrdeniach prezentovaných vo vyjadrení k žalobe. Považovala napadnuté rozhodnutie za správne a zákonné a žiadala žalobu zamietnuť.

32. Predmetnom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne číslo XXX XXX XXXX X z 3. mája 2022, ktorým zmenil prvostupňové rozhodnutia Sociálnej poisťovne ústredie tak, že podľa § 65, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. priznal žalobcovi od 1. júla 2010 starobný dôchodok v sume 243,60 eur mesačne, zároveň ďalšími výrokmi tento dôchodok zvyšoval v nasledujúcich rokoch 2011 až 2022.

33. V prejednávanom prípade žalobca dosiahol dôchodkový vek podľa § 65 ods. 2 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. s použitím ustanovenia § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení dovŕšením 55 rokov veku, dňa 5. augusta 2008. Žalobcovi bol od 1. júna 2003 priznaný výsluhový dôchodok podľa § 38 zákona č. 328/2002 Z. z. na základe rozhodnutia VÚSZ číslo: I./X zo dňa 10. júna 2003. Tieto skutočnosti ani neboli sporné. Spornou zostala výška starobného dôchodku a to po jeho prepočte realizovanom na podklade žiadosti žalobcu o prepočítanie sumy starobného dôchodku zo dňa 20. apríla 2017.

34. V napadnutom rozhodnutí sa druhostupňový orgán v súlade s § 274 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. zaoberal výpočtom výšky starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z.z., ako aj podľa zákona č. 100/1988 Zb., a následne porovnal tieto sumy, pričom bol priznaný starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z., lebo bol vyšší.

35. Čo sa týka samotného výpočtu výšky starobného dôchodku druhostupňovým orgánom, s poukazom na judikáty najvyššieho súdu R 83/2013 a R 48/2015 a ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho správneho súdu (napr. rozsudky sp. zn. 9 Sk 27/2020, 7 Sk 36/2020, 7 Sk 33/2020 alebo 7 Ssk 51/2022) sa žiada predovšetkým uviesť, že žalobca získal aj dobu služby, aj dobu zamestnania vo všeobecnom

systéme, a preto bolo potrebné najskôr vypočítať tzv. teoretickú výšku starobného dôchodku aj so zohľadnením období služby, ktoré by inak nemali byť vôbec zohľadnené, ako aj so zohľadnením hrubých zárobkov, ktoré počas doby služby žalobca dosiahol. Z takto zisteného teoretického starobného dôchodku bolo následne potrebné vypočítať v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 samotný starobný dôchodok vo výške, ktorá pripadá pomerne na doby zamestnania s vylúčením doby služby (ktorá bola zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku), a tak dospieť k sume starobného dôchodku na ktorú mal žalobca nárok zo všeobecného systému.

36. Ďalej je potrebné dať do pozornosti, že nárok žalobcu na starobný dôchodok vznikol k 5. augustu 2008, a preto bolo potrebné k tomuto dňu ustáliť výšku tohto nároku (teda sumu starobného dôchodku, na ktorú žalobcovi vznikol nárok). Touto sumou nie je teoretická suma starobného dôchodku, ale až suma získaná krátením podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Takto určená suma predstavuje starobný dôchodok, na ktorý žalobcovi vznikol nárok podľa zákona č. 461/2003 Z. z. (resp. aj podľa zákona č. 100/1988 Zb.) k 5. augustu 2008. Pokiaľ žalovaná v žalobcovom prípade postupovala tak, že zvýšila teoretickú sumu dôchodku o sumu starobného dôchodku patriacu za obdobie dôchodkového poistenia po vzniku nároku na starobný dôchodok, ako aj o ďalšie zvýšenie podľa § 66 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z., nepostupovala správne. Pre výpočet zvýšenia starobného dôchodku nie je možné zvyšovať „teoretickú výšku“ starobného dôchodku a tú následne krátiť podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Naopak, pri zvýšení je potrebné vychádzať z takej sumy starobného dôchodku, na akú vznikol nárok k 5. augustu 2008 (po už vykonanom krátení). Postup žalovanej, ktorá zvýšenie podľa týchto ustanovení pripočítala k teoretickej sume starobného dôchodku, potom viedol k tomu, že aj tieto zvýšenia podliehali kráteniu podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Takéto krátenie sa však mohlo vykonať len k 5. augustu 2008 pri zisťovaní, na aký starobný dôchodok žalobcovi vznikol nárok. Na krátenie ďalších nárokov získaných zo samostatných dôb zamestnania po prvom vzniku nároku na starobný dôchodok však už nebol žiaden dôvod (k tomu pozri aj rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 7Ssk/26/2024 z 29. januára 2025, body 14 – 17).

37. Žalovaná sa s požiadavkou žalobcu zápočtu dvojnásobku doby I. kategórie funkcií v rokoch 1986 - 2002, v preskúmanom rozhodnutí zaoberala na strane 14, keď konštatovala, že zaradenie zamestnania do výkonu funkcií špeciálnej povahy alebo mimoriadneho stupňa nebezpečnosti do zvýhodnenej pracovnej kategórie sa neskúma – nie je rozhodujúce pre vznik nároku na dôchodok za výsluhu rokov podľa § 40 zákona č. 100/1988 Zb., ani pre výšku výmery. Následne žalovaná poukázala na výpočet sumy starobného dôchodku pri zohľadňovaní doby zamestnania v I. pracovnej kategórii. Z osobného listu dôchodkového poistenia žalobcu tiež vyplýva, že sporná zvýhodnene započítateľná doba bola síce žalobcovi započítaná v I. kategórii funkcií, ale iba raz (nie dvojnásobne ako požadoval žalobca).

38. Podľa názoru správneho súdu sa žalovaná v danom prípade nedostatočne vysporiadala s právnou úpravou podľa § 130 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. a súvisiacim rozkazom ministra obrany č. 17/1988 zo dňa 23. septembra 1988 vydanom na jeho vykonanie resp. s predchádzajúcou právnou úpravou vo vzťahu k zvýhodnene započítateľnej dobe za príslušné obdobie pred účinnosťou zákona č. 100/1988 Zb. Správny súd zastáva názor, že žalovaná dospela k nesprávnemu záveru, že dvojnásobné započítanie doby služby I. kategórie funkcií je relevantné len na výsluhový dôchodok. V zmysle § 130 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. takto navýšená doba služby sa započítava do doby zamestnania. Potom, ak žalobca spĺňal ostatné podmienky plynúce zo súvisiaceho rozkazu ministra obrany č. 17/1988, bolo potrebné do doby zamestnania vykonávaného v I. kategórii funkcií započítať túto dobu dvojnásobne. V tejto súvislosti žalovaná nedostatočne vyhodnotila potvrdenie o služobnom pomere Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia z 10. januára 2017, číslo I./XXXX, v ktorom je rozpísaná aj zvýhodnene započítateľná doba služobného pomeru v I. kategórii funkcií (t. j. doba s dvojnásobným zápočtom).

39. V rozsudku sp. zn. 7Ssk/29/2021 z 31. januára 2023 Najvyšší správny súd SR (pozri bod 21) skonštatoval, že „možno súhlasiť s tým, že dvojnásobné započítanie určitej doby služby ako doby zamestnania by logicky viedlo aj k predĺženiu doby zamestnania v zmysle § 8 zákona č. 100/1988 Zb. Potom by na základe § 255 zákona č. 461/2003 Z. z. bolo potrebné za obdobie poistenia považovať takúto dlhšiu dobu zamestnania.“

40. V ďalšom rozhodnutí sp. zn. 7Ssk/62/2021 z 27. februára 2023 (pozri bod 16) Najvyšší správny súd SR uviedol, že „podľa § 120 ods. 2 zákona č. 121/1975 Zb. a § 130 ods. 2 zákona o sociálnom

zabezpečení sa takto navýšená doba služby započítava do doby zamestnania. Potom je potrebné do doby zamestnania vykonávaného v I. kategórii funkcií započítať aj túto dobu. V prípade žalobcu po pripočítaní tejto navýšenej doby do doby služby I. kategórie funkcií je táto doba nie 17 rokov a 157 dní, ale 33 rokov, 2 mesiace a 20 dní. Uvedené má vplyv na splnenie jednej z podmienok pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 písm. c/ zákona o soc. zabezpečení, pretože žalobca získal viac ako 20 rokov doby služby I. kategórie funkcií, ktorá sa v zmysle § 14 ods. 4 tohto zákona považuje za zamestnanie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/“ (obdobne aj rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 6Ssk/8/2024 z 28. augusta 2024 v bode 30).

41. Z uvedenej rozhodovacej praxe Najvyššieho správneho súdu SR vyplýva, že zvýhodnene započítateľná doba (t. j. doba s dvojnásobným zápočtom) má priamo vplyv na dĺžku doby zamestnania vykonávaného v I. kategórii funkcií, čo má vo všeobecnosti význam pre nárok na starobný dôchodok (hoci v prejednávanom prípade žalobca získal dostatok doby zamestnania vykonávaného v I. kategórii funkcií pre zníženie dôchodkového veku aj bez dvojnásobného zápočtu), ale aj pre jeho výšku (za aplikácie § 22 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., resp. § 66 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.).

42. Preto správny súd preskúmané rozhodnutie generálneho riaditeľa žalovanej z dôvodov podľa § 191 ods.1 písm. c) SSP pre nesprávne právne posúdenie veci zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie.

43. V ďalšom konaní žalovaná opätovne posúdi a prepočíta sumu priznaného starobného dôchodku podľa § 66 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., pričom ustáli túto sumu starobného dôchodku (krátenú) ku dňu vzniku tohto nároku a až následne vykoná príslušné zvýšenia. Nadväzne vypočíta sumu starobného dôchodku aj podľa zákona č. 100/1988 Zb., výsledné sumy porovná a prizná vyšší starobný dôchodok. Taktiež žalovaná opätovne posúdi a riadne odôvodní možnosť započítania zvýhodnene započítateľnej doby služobného pomeru žalobcu v I. kategórii funkcií (dobu s dvojnásobným zápočtom), ktorú Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia, Bratislava rozpísal v „Potvrdení o služobnom pomere“ zo dňa 10. januára 2017 č. I./XXXX, a to s prihliadnutím na právny názor správneho súdu vychádzajúci aj z citovaných rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky.

44. Podľa § 191 ods. 6 vety prvej SSP právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku, je orgán verejnej správy v ďalšom konaní viazaný.

45. Právo na plnú náhradu trov konania správny súd priznal úspešnému žalobcovi podľa § 167 ods.1 SSP, pričom o ich výške bude v zmysle ustanovenia § 175 ods. 2 citovaného zákona rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť.

Prípadná kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia tohto rozhodnutia a podáva sa na Správnom súde v Bratislave v počte vyhotovení, zodpovedajúcom počtu účastníkov konania (§ 443 ods. 1 SSP). Zmeškanie lehoty na podanie kasačnej sťažnosti nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

Kasačná sťažnosť nie je prípustná, ak sa opiera o iné dôvody, ako sú uvedené v § 440, ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred správnym súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, hoci tak urobiť mohol, ak smeruje len proti dôvodom rozhodnutia správneho súdu. (§ 439 SSP)

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom.

Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 SSP).